

medicinis et consilio resiciebat: et dum omne regnum serenitate pacis invenisset illustratum, ejusdem anni autumnum Burgundiam adiit, et convocatis cunctis principibus regni, generale colloquium habuit eum eis: et diu desuetam atque pene deletam legem tunc primum Burgundiam prælibare fecerat. Transactis tribus diebus, generalis colloquii quarta die, primatibus regni cum universo populo laudantibus, atque rogantibus, imperator filio suo Heinrico regi regnum Burgundiæ tradidit, eique fidelitatem denuo jurare fecit. Quem episcopi cum cæteris principibus in ecclesiam sancti Stephani, quæ pro capella regis Soloduri habetur, deducentes, hymnis et canticis Deum laudabant, populo clamante et dicente quod pax pacem generaret, si rex cum Cesare regnaret. Reversus imperator per Basileam descendens, Franciam orientalem et Saxoniam, atque Frisiam,

Pacem firmando, legem faciendo revisit.

DE OBITU IMPERATORIS.

Anno Domini incarnationis 1039, dum imperator Chuonradus jam in filio suo rege Heinrico regni rem, imperii autem spem bene locatam consideret: cumque pene omnia per regnum ad libitum suum inclinata videret, ipso anno diem sanctum Pentecostes apud Trajectum civitatem Frisiam celebravit, ubi cum sacratissimam venerando magnifice cum filio et imperatrice coronatur procederet ad mensam, medioori dolore correptus est; tamen ne tantæ diei lætitiæ perturbaret, dolorem dissimulavit. Sequenti die, cum morbus lethalis vehementer insisteret, imperatricem cum filio rege ad prandium exire jubet de cubiculo. Interea imperator finem sibi imminere sentiens, sicut in vita sanus, in actu semper constans et strenuus fuit, ita in extremis nihil signioris fidei permansit: et vocatis episcopis, corpus ei sanguinem Domini, et crucem sanctam cum reliquiis sanctorum apportari fecerat; et erigens se cum lacrymis valde affectuosus, in confessione pura et oratione intenta, sanctorum commu-

nionem ad peccatorum remissionem devotissime accipiens, imperatrici et filio regi Hearico per fida monita valedicens, ex hac vita migravit xi Nonas Junii, feria ii, indictione vii. Viscera imperatoris apud Trajectum condita sunt, et rex locum sepulture donis et prædii ampliavit. Reliquum corpus ab imperatrice et filio rege, ut optime excogitari poterat, involutum et reconditum usque Agrippinam Coloniam vectum, per cuncta cœnobîa illius civitatis atque Moguntiam seu Wormatiam, sive illorum quæ in medio fuerant, omni populo sequente et orante deportatum, incredibili oratione, et magnis [al. multis] eleemosynis pro redemptione animæ factis, tricesima octava, qua obdormivit, die, in Spira civitate, quam ipse imperator, sicut et postea filius multum sublimavit, honorifice sepultum est. Nam gratiam Chuonrado imperatori Deus addidit, quod non vidimus, neque audivimus tantas lamentationes universorum, tot orationes, tales eleemosynas alicui imperatorum corpore insepulto factas, et sicut percepimus referente episcopo Henrico Lausanensi, cum cæteris Burgundionibus, qui illum de obitu usque sepulturam prosecuti sunt, filius Cesaris; Heinricus rex ad omnes introitus ecclesiarum, et ad extremum ad sepulturam humeros suos corpori patris ultra modum humidi devotione suppositis: et non solum quod filius patri in claritate perfecta, sed quod servus Domino in timore sancto debet, hoc totum rex patri defuncto studiosissime exhibuit. Hæc de imperatoris Chuonradi gestis breviter scripsimus, de quibus, si quidquam intactum omnino dimisimus, hoc inauditum esse a nobis creditur. Si autem aliquid strictius quam rerum magnitudo se extenderet, dictum est, illud propter commoditatem legentis factum esse veraciter attestabimur. Pro quæ quidem de nostris cantilenam lamentationum fecerat, quam postea filio suo Heinrico regi in Constantia civitate presentavit, quas lamentationes hic, quoniam ejusdem operis sunt inserere, non incongruum putavimus.

VERSUS PRO OBITU CONRADI IMPERATORIS.

1. Qui vocem habet serenam,
Hanc proferat cantilenam,
De anno lamentabili
Et damno ineffabili
Luget omnis homo,
Forinsecus et in domo
Suspirat populus Dominum,
Vigilando per somnum,
Rex Deus, vivos tuere,
Et defunctis miserere.
2. Anno quoque millesimo
Nono et trigesimo
A Christi nativitate
Nobilitas ruit late

- Et Cæsar caput mundi,
Et cum illo plures summi;
Occubuit imperator.
Chuonradus legis amator.
Rex Deus, vivos tuere,
Et defunctis miserere.
3. Eodem fere [al. vero] tempore.
Occasus fuit gloriæ,
Ruit stella matutina,
Chanelinda regina.
Heu quantum crudelis annus,
Corruerat Herimannus
Filius imperatricis,
Dux timidus [al., timendus] inimicis;

- | | | |
|---|----------------------------|---|
| <p>Ruit Chuno dux Francorum Et pars magna seniorum, Rex Deus, vivos tuere, Defunctis miserere.</p> <p>4. Imperatoris gloria Sit nobis in memoria, Et recenti mentione, Vivat vir indolis bonæ. Fiat dominator probus, Frequenti carmine novus, Præclara fama post mortem, Vitæ præstet hunc consortem Rex Deus, vivos tuere, Defunctis miserere.</p> <p>5. Regum sanguine genitus Omnes præcellit penitus Gloriosus in persona, Pulcher sub sua [al., fuit sub] corona, Sceptum, regnum, imperium Nulli erat plus congruum Rempubicam honestavit, Hujus causa laboravit, Rex Deus, vivos tuere, Defunctis miserere.</p> <p>6. Postquam replevit Franciam, Per pacis abundantiam Mitigavit Alemannos Et omnes regni tyrannos, Saxonibus et Noricis Imposuit frena legis, Vidit sua magnalia Probabilis Italia,</p> | <p>A</p> <p>B</p> <p>C</p> | <p>Rex Deus, vivos tuere, Defunctis miserere.</p> <p>7. Roma subiecit se primum A summo usque ad imum Experti sunt Ravennates In bello suo primates, Sentiebant Veronenses, Invicti Caesaris enses, Hesperia se prostravit, Imperanti supplicavit. Rex Deus, vivos tuere, Defunctis miserere.</p> <p>8. Reversus Alemanniam Invenerat calumniam, Quam hic disparuit Cæsar Ut ventus pulveris instar. Omnes simul perierunt. Qui prædetores fuerunt Et cives præstantissimi Idcirco facti exulari [al., sunt exulati]. Rex Deus, vivos tuere, Defunctis miserere.</p> <p>9. Nil moratus imperator Pacis ubicumque dator. Bellum intulit paganis, Ne noceret Christianis, Non defendit eos palus, Nulla fuit aquis salus, Bene coercebat Sclavos, Barbaros, et omnes pravos. Rex Deus, vivos tuere, Defunctis miserere.</p> |
|---|----------------------------|---|

PANEGYRICUS WIPPONIS

CARMINE SCRIPTUS

AD HEINRICUM III IMPERATOREM, CONRADI IMPERATORIS FILIUM.

Primum ex codice ms. Augustano editus ab Henrico Canisio

(Lectiones antiquæ tom. III, pag. 162.)

JACOBI BASNAGII DE WIPPONE OBSERVATIO.

Hæc de Wippone habebat Canisius in præfatione tom. secundi *Antiquarum lectionum*: 'Wipponis nomen ne fando quidem antehac exaudiveram, de quo hoc tantum ex Uratio scio fuisse Henrici III. sacellanum et de Vita Conradi II, Henrici filii, scripsisse Historiam, quæ adhuc in abdito alicujus bibliothecæ latet. »

I. Paulo notior ab eo tempore factus est Wippo. Primo enim Vitam Conradi Salici ab eo scriptam in lucem emisit Pistorius (*Hist. germ.* l. 1, p. 21.) Ita ut in bibliothecarum angulis non amplius lateat. Filio patris gesta representabat; deinde vero quæ filius Henricus III. præclare gesserat patris Historiæ inseruit.

II. Ex epistola hujus Historiæ dedicataria discimus Wipponem non modo Henrici III. fuisse sacellanum, sed et ipsius parentis Conradi: « Quoniam tam plurimum tempus infirmavi, non potui in capella senioris mei Conradi frequenter adesse. » Fuit igitur Conrado a sacris et ea ratione gestorum testis oculatus, dum infirmitatibus non detineretur. Ante ipsum scripserant Historiam Conradi plurimi, sed a difficultate non fuit deterritus; cum viderit, inquit, « verba Christi in Evangelio non per unum solum, sed per quatuor idoneos testes dilatari, » quæ, ut fallor, audacius quam decet effutivit.